

Bruselj, 25. maj 2018
(OR. en)

9356/18

LIMITE

ECOFIN 492
SOC 310
BUDGET 18
STATIS 35

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8804/18
Zadeva:	SKLEPI SVETA o vzdržnosti javnih financ v povezavi s staranjem prebivalstva

V prilogi vam pošiljamo SKLEPE SVETA o vzdržnosti javnih financ v povezavi s staranjem prebivalstva, ki jih je Svet sprejel na 3619. seji 25. maja 2018.

SKLEPI SVETA O VZDRŽNOSTI JAVNIH FINANC V POVEZAVI S STARANJEM

PREBIVALSTVA

Svet (ECOFIN):

1. POUDARJA, da staranje prebivalstva predstavlja velik izziv za dolgoročno vzdržnost javnih financ, ki se je še poslabšala zaradi bistvenega dviga ravni javnega dolga zaradi gospodarske in finančne krize. Čeprav se je trend stopnje dolga v zadnjem času obrnil navzdol, ostaja visok in bo predvidoma še nekaj časa ostal nad ravnmi pred krizo. V zvezi s tem je še posebej pomembno, da se zagotovi dolgoročna vzdržnost javnih financ. POUDARJA, da sta za okrepitev vzdržnosti javnih financ potrebna ustrezna rasti prijazna fiskalna konsolidacija v skladu s Paktom za stabilnost in rast ter nadaljnje izvajanje strukturnih reform za podporo potencialne rasti.
2. POTRJUJE Poročilo o staranju prebivalstva za leto 2018: gospodarske in proračunske projekcije za države članice EU (2016–2070), ki sta ga na podlagi skupno dogovorjenih metodologij in predpostavk pripravila Odbor za ekonomsko politiko (Delovna skupina za problematiko staranja prebivalstva) in službe Komisije (GD ECFIN). Projekcije iz poročila o staranju prebivalstva za leto 2018 v skladu s predhodnimi izdajami zajemajo javne odhodke, povezane s staranjem prebivalstva (pokojnine, zdravstveno varstvo, dolgotrajna oskrba, izobraževanje) in nadomestila za brezposelnost.
3. IZPOSTAVLJA glavne ugotovitve iz poročila o staranju prebivalstva za leto 2018:
 - pričakovani upad števila delovno sposobnega prebivalstva bo dolgoročno zaviral rast, produktivnost dela pa bo edino gonilo rasti. V EU kot celoti naj bi povprečna letna stopnja rasti BDP po napovedih dolgoročno ostala razmeroma stabilna. Obenem med posameznimi državami članicami obstajajo velike razlike glede potenciala rasti. V celotnem obdobju 2016–2070 bo po osnovnem scenariju povprečna letna stopnja rasti BDP v EU predvidoma znašala 1,4 %, ob predpostavki, da se bo znatno povečala rast skupne faktorske produktivnosti. Po alternativnem, manj optimističnem scenariju nižje rasti skupne faktorske produktivnosti, bi bila povprečna letna stopnja rasti BDP v EU predvidoma 1,1 %.

- Skupni javni odhodki, povezani s staranjem prebivalstva, naj bi se v EU med letoma 2016 in 2070 predvidoma povečali za 1,7 odstotne točke BDP in leta 2070 dosegli 26,6 %, vendar bodo med državami velike razlike. Po scenariju manj ugodnih makroekonomskih predpostavk (z nižjo rastjo skupne faktorske produktivnosti) bi se ti odhodki med letoma 2016 in 2070 povečali za 2,2 odstotne točke in v letu 2070 dosegli 27,1 % BDP.
- Javni izdatki za pokojnine naj bi se v obdobju do leta 2040 predvidoma povečali za 0,8 odstotne točke BDP in se nato do leta 2070 ponovno vrnili nekoliko pod izhodišče (11 % BDP za EU). Vendar pa bi bili predvideni izdatki za pokojnine višji v primeru neugodnih demografskih ali makroekonomskih predpostavk. Na primer, po scenariju nižje rasti skupne faktorske produktivnosti se bodo do leta 2040 predvidoma povečali za približno 1,1 odstotne točke BDP na 11,4 % BDP v letu 2070. Tudi tukaj obstajajo velike razlike med posameznimi državami članicami, odvisno od stopnje in poteka staranja prebivalstva, obetov za rast BDP, posebnosti nacionalnih pokojninskih sistemov in še posebej napredka pri izvajanju strukturnih reform.
- Javna poraba za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo naj bi se po osnovnem scenariju v EU predvidoma povečala za 2 odstotni točki BDP, in sicer na 10,4 % BDP v letu 2070, predvsem zaradi demografskih sprememb. Če upoštevamo morebitne prihodnje spremembe nedemografskih povzročiteljev stroškov pri porabi za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo, bi bila lahko poraba za tovrstno varstvo in oskrbo med letoma 2016 in 2070 predvidoma 4 odstotne točke BDP.

4. Ob dejstvu, da sicer pozdravlja reforme, ki so bile nedavno izvedene v številnih državah članicah, PONOVRNO POUČENJE, da bodo morale države članice pri spopadanju z izzivi, ki so se pojavili pri projekcijah odhodkov zaradi staranja prebivalstva, sprejeti nadaljnje ukrepe politike za reševanje vprašanj, ki so specifična za posamezne države. POZIVA države članice, naj izvajajo priporočila v okviru evropskega semestra, povezana z vzdržnostjo javnih financ, ter izvajajo tridelno strategijo za obvladovanje gospodarskih in proračunskih posledic staranja prebivalstva z zmanjševanjem javnega dolga, dviganjem stopenj zaposlenosti in produktivnosti ter reformo pokojninskih sistemov in sistemov zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe.

5. V zvezi s tem POZDRAVLJA dejstvo, da so imele nedavne pokojninske reforme v večini držav pozitiven učinek, saj so umirile dinamiko javnih odhodkov in prispevalo k dvigu povprečne starosti ob umiku s trga dela. UGOTAVLJA, da obseg reform v več državah članicah še vedno ne zadostuje za omejitev povečanja javnih odhodkov za pokojnine, in je zaskrbljen, ker je v nekaterih primerih prišlo do razveljavitve dosežkov prejšnjih reform. POUDARJA, da morajo države članice – sicer v različnem obsegu – sprejeti dodatne ukrepe za dvig dejanske upokojitvene starosti, med drugim tudi z izogibanjem predčasnemu odhodu s trga dela, spodbujanju aktivnega staranja; večjim spodbujanjem zaposlenih, da ostanejo na trgu dela in krepitvijo elementov vzdržnosti pri pokojninskem sistemu, na primer s povezovanjem upokojitvene starosti ali pokojninskih prejemkov s pričakovano življenjsko dobo. Ukrepom, ki bi pomenili razveljavitev dosežkov reform za povečanje vzdržnost, se je treba izogniti. POUDARJA pomen celovitega pogleda na finančno vzdržnost in ustreznost pokojninskih sistemov. Glede tega poročilo o ustreznosti pokojnin za leto 2018 dopolnjuje poročilo o staranju prebivalstva za leto 2018.
6. Ob sklicevanju na sklepe iz 8. novembra 2016 PONOVRNO POTRJUJE, da je še posebej pomembno doseganje dvojnega cilja, tj. zagotavljanja fiskalne vzdržnosti in dostopa do kakovostnih storitev zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe za vse, z izboljšanjem učinkovitosti in uspešnosti zdravstvenih sistemov in sistemov dolgotrajne oskrbe.
7. POZIVA Komisijo, naj v svojih analizah in pri nadzoru v okviru evropskega semestra upošteva te ugotovitve, povezane z izzivi zaradi staranja prebivalstva, pa tudi učinke teh ugotovitev za vsa zadevna področja usklajevanja gospodarskih politik v EU.
8. POZIVA Komisijo, naj do konca leta 2018 izvede redno poglobljeno oceno vzdržnosti javnih financ in pri tem uporabi ta sklop posodobljenih projekcij, ki so izčrpne in primerljive. Odbor za ekonomsko politiko bi moral na podlagi poročila o oceni poročati Svetu.

9. POZDRAVLJA prizadevanja Eurostata za izboljšanje upravljanja demografskih napovedi, vključno z izmenjavo izkušenj in praks ter predlogi za izboljšave sodelovanja z nacionalnimi statističnimi uradi in poročanjem Odboru za ekonomsko politiko z namenom izboljšanja kakovosti in zanesljivosti projekcij prebivalstva, ob vsestranskem spoštovanju neodvisnosti Eurostata in nacionalnih statističnih uradov. POZIVA Odbor za ekonomsko politiko in Komisijo, naj do jeseni 2021 na podlagi novih demografskih napovedi, ki jih bo pripravil Eurostat, posodobi svojo analizo gospodarskih in proračunskih učinkov staranja prebivalstva.
-